

Perspektiva ulice izza smetarskega vozička.
Foto: Vojko, mestni smetar, Celje, 20. 6. 2011

So starejši res marginalizirani?
Foto: Željka Vovk, Celje, 21. 6. 2011

URBANI FENOMENI | MUZEJSKE PERSPEKTIVE

Urbana zakulisja

Raziskave urbanega prostora in urbanega načina življenja so že vrsto let praksa v Muzeju novejšje zgodovine Celje. Z njimi želimo v muzej vnesti teme, ki so v muzejih pogosto prezrte, hkrati pa s svojim delom prestopiti muzejske zidove in delovati med in z ljudmi ter okolico. S projektom Urbani fenomeni/muzejske perspektive CE smo letos že peto leto zapored prestopili zidove in nagovorili ljudi v prostoru, kjer se vsakodnevno gibljejo. Tokrat smo obravnavali mestne prostore in ljudi, ki jih v vsakdanu največkrat sploh ne opazimo oziroma nanje pozabimo, so pa pomembni del celostne podobe mesta. Pozornost je bila namenjena skritim in prikritim urbanim prostorom ter družbenim skupinam in posameznikom. S tem smo želeli pokazati na aktualno dogajanje v urbanem središču in hkrati opozoriti na morebitno problematiko nekaterih družbenih skupin, ki so ali postajajo marginalizirane.

Raziskava je potekala kot delavnica, na kateri sodelujejo študenti in diplomanti različnih strok. Ker želimo delavnico vsako leto zastaviti čim širše, sta se nam s svojo umetniško perspektivo letos pridružila tudi celjska umetnika Andreja Džakušič in Simon Macuh, ki sta na prav poseben način, s projektom »Socialni urbanizem in arhitektura medčloveških odnosov«, zastavila večletno sodelovanje s starejšimi občani Celja. Različni strokovni pogledi nam dajo tudi različno perspektivo določene teme, ki jo na takšen način kar najširše zaobjamemo. Tako smo obravnavali mestne komunalne delavce, celjske poulične umetnike in prostore umetnosti, v sodelovanju z umetnikom pa tudi načine življenja starejših občanov v Celju. Prav poseben del letošnjih urbanih fenomenov je bila zaključna razstava, ki so jo oblikovali udeleženci delavnic, vsebino pa prispevali naši naključni sogovorniki, ki smo jih obravnavali znotraj raziskovane teme. Vsak od njih je namreč v roke dobil fotoaparata za enkratno uporabo, s pomočjo katerega je beležil prostore in ljudi, med katerimi se

vsakodnevno giblje. Tako smo dobili refleksijo raziskovane teme s perspektive ljudi, za katere je ta njihov vsakdan.

Izsledki raziskave so pokazali, da imamo v Celju opraviti s pojavom nekakšne socialne bipolarnosti, saj naši sogovorniki niso imeli občutka, da živijo na margini, medtem pa jih družba tja vse bolj odriva. V tej fazi lahko najdemo znotraj obravnavanih tem obče slovenske probleme na področju sociale in kulture, kot so medgeneracijski prepad, razvrstitev nekaterih poklicev in pomanjkanje kulturnih in umetniških vsebin. Vendar pa v tem kontekstu namen raziskave ni bil problematizirati aktualnosti, pač pa pokazati na urbane vsebine, ki so mestu pogosto prikrite in nevidne, hkrati pa mu dajejo: čiste ulice in vesel jutranji pozdrav, za katere skrbita mestna smetarja Franc in Vojko, Boba Marleya v interpretaciji uličnega glasbenika Srečka, pomenljive grafite celjskih pouličnih umetnikov ter zanimive obraze starejših, ki jih je preteklost zaznamovala z neprecenljivimi izkušnjami, ki kličejo k mostu med generacijami.

* Sebastjan Weber, univ. dipl. etnol. in kult. antropol., kustos, Muzej novejšje zgodovine Celje. 3000 Celje, Prešernova 17, E-naslov: sebastjan.weber@mnzc.si